

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТЕХНОЛОГІЙ**

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
підготовки здобувачів вищої освіти
на першому (бакалаврському) рівні

«СЕРЕДНЯ ОСВІТА (ІСТОРІЯ, ПРАВОЗНАВСТВО)»

за предметною спеціальністю	014.03 Середня освіта (Історія та громадянська освіта)
за спеціальністю	
	014 Середня освіта
галузі знань	01 Освіта/Педагогіка
кваліфікація	бакалавр освіти. Вчитель історії та правознавства

ЗАТВЕРДЖЕНО:

Вченою радою Державного університету
економіки і технологій
25.04.2024 р. протокол №12

Голова Вченої ради Державного університету
економіки і технологій
Андрій ШАЙКАН

Введено в дію наказом від «25» квітня 2024 р. № 77

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-професійної програми

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ	01 Освіта/Педагогіка
РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	Перший (бакалаврський) рівень
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	014 Середня освіта
ПРЕДМЕТНА СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	014.03 Середня освіта (Історія та громадянська освіта)
КВАЛІФІКАЦІЯ	бакалавр освіти. Вчитель історії та правознавства

РЕКОМЕНДОВАНО

Кафедрою соціально-гуманітарних наук Державного університету економіки і технологій
Протокол № 7 від 09.03.2024 р.

В.о. завідувача кафедри Валентина ШАЙКАН

СХВАЛЕНО

Вченою радою Навчально-наукового юридичного інституту Державного університету економіки і технологій
Протокол № 7 від 09.03.2024 р.

Голова Вченої ради ННЮІ Руслан ДУТЧАК

ПОГОДЖЕНО

Науково-методичною радою Державного університету економіки і технологій
Протокол №10 від 16.04.2024 р.

Голова науково-методичної ради Валентин ОРЛОВ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою Державного університету економіки і технологій
Протокол №12 від 25.04.2024 р.

Голова Вченої ради Андрій ШАЙКАН

НАДАНО ЧИННОСТІ ТА ВВЕДЕНО В ДІЮ

Наказ в.о. ректора Державного університету економіки і технологій
№77 від 25.04.2024 р.

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-професійна програма «Середня освіта (Історія, правознавство)» є нормативним документом, який регламентує нормативні, компетентнісні, кваліфікаційні, організаційні, навчальні та методичні вимоги підготовки бакалаврів у галузі знань 01 Освіта/Педагогіка за предметною спеціальністю 014 Середня освіта (Історія та громадянська освіта).

Освітньо-професійна програма «Середня освіта (Історія, правознавство)» заснована на компетентністному підході підготовки бакалаврів у галузі знань 01 Освіта/Педагогіка за предметною спеціальністю 014.03 Середня освіта (Історія та громадянська освіта).

Освітньо-професійну програму розроблено проектною групою у складі:

1. **Волікова Марина Миколаївна**, керівник проектної групи, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри соціально-гуманітарних наук Державного університету економіки і технологій.
2. **Шайкан Валентина Олексіївна**, член проектної групи, доктор історичних наук, професор, професор кафедри соціально-гуманітарних наук, в. о. зав. кафедри соціально-гуманітарних наук Державного університету економіки і технологій
3. **Шелудякова Наталія Андріївна**, член проектної групи, кандидат історичних наук, доцент кафедри міжнародної економіки Державного університету економіки і технологій.

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів:

1. **Степашко Людмила Володимирівна**, заступник директора з навчально-виховної роботи, вчитель історії та правознавства Криворізької гімназії № 32 Криворізької міської ради, спеціаліст вищої категорії, «старший учитель».
2. **Звегінцева Інна Олександрівна**, заступник директора з навчально-виховної роботи, вчитель історії та правознавства Криворізької гімназії № 89 «Потенціал» Криворізької міської ради, спеціаліст вищої категорії, «старший учитель».
3. **Гончар Тетяна Миколаївна**, учитель історії Криворізької гімназії № 126 Криворізької міської ради, спеціаліст вищої категорії, педагогічне звання «учитель-методист».
4. **Нежигай Катерина Іванівна**, консультант Комунального закладу «Центр професійного розвитку педагогічних працівників» Криворізької міської ради, вчитель історії, спеціаліст вищої категорії, педагогічне звання «учитель-методист».

Порядок розробки, експертизи, затвердження і внесення змін у освітньо-професійну програму регулюється Положенням про освітні програми Державного університету економіки і технологій, введеного в дію наказом ректора Університету від 26.11.2020 р. № 178.

Освітньо-професійна програма «Середня освіта (Історія, правознавство)» для бакалаврів предметної спеціальності 014.03 Середня освіта (Історія та громадянська освіта) не може бути повністю або частково відтворена, тиражована та розповсюджена без дозволу Державного університету економіки і технологій.

1. Профіль освітньо-професійної програми

1 - Загальна інформація	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Державний університет економіки і технологій Навчально-науковий юридичний інститут Кафедра соціально-гуманітарних наук
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр Освітня кваліфікація: бакалавр освіти. Вчитель історії та правознавства
Офіційна назва освітньої програми	Середня освіта (Історія, правознавство)
Тип диплома та обсяг освітньої програми	Диплом бакалавра, одиничний. Обсяг освітньо-професійної програми становить: - на базі повної загальної середньої освіти - 240 кредитів ЄКТС (термін навчання 3 роки 10 місяців); - на базі ступеня молодший бакалавр (освітньо-кваліфікаційного рівня молодший спеціаліст заклад вищої освіти має право визнати та зарахувати не більше 60 кредитів ЄКТС, отриманих в межах попередньої освітньої програми підготовки молодшого бакалавра (молодшого спеціаліста). Мінімум 120 кредитів ЄКТС (50% обсягу) освітньої програми має бути спрямовано на забезпечення загальних та спеціальних (фахових) компетентностей за спеціальністю.
Наявність акредитації	Відсутня
Цикл/рівень	НРК України – 6 рівень, QF-EHEA – перший цикл, EQF-LLL – 6 рівень
Передумови	Наявність у осіб документа про повну загальну середню освіту. Умови вступу визначають Правила прийому до Державного університету економіки і технологій
Мови викладання	Українська мова
Термін дії освітньо-професійної програми	Впроваджується вперше у 2021 році, не може перевищувати періоду ліцензування
Інтернет адреса розміщення опису освітньо-професійної програми	http://www.duet.edu.ua/ua
2 - Мета освітньо-професійної програми	
Підготовка вчителів історії та громадянської освіти, правознавства для роботи у гімназіях і ліцеях; створення освітнього середовища, в якому забезпечено атмосферу довіри, без будь-яких форм дискримінації учасників освітнього процесу; утвердження людської гідності, чесності, милосердя, доброти, справедливості, співпереживання, взаємоповаги і взаємодопомоги, поваги до прав і свобод людини; формування активної громадянської позиції, патріотизму, поваги до культурних цінностей українського народу, його історико-культурного надбання і традицій, державної мови.	
3 - Характеристика освітньо-професійної програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності))	Галузь знань - 01 Освіта/Педагогіка Спеціальність - 014.03 Середня освіта Предметна спеціальність – 014.03 Середня освіта (Історія та

	<p>громадянська освіта)</p> <p><i>Об'єкт вивчення:</i> історичні явища, закономірності їх виникнення функціонування та розвиток; специфіка освітньої сфери з акцентом на здобутті навичок та знань у сфері історичної освіти та науки, громадянської освіти, теорії держави та права.</p> <p><i>Цілі навчання:</i> підготовка висококваліфікованих кадрів, які б мали глибокі міцні знання для виконання професійних завдань та обов'язків освітнього та інноваційного характеру в галузі сучасної історичної науки, громадянської освіти, правознавства, педагогіки та методики загальної середньої освіти.</p> <p><i>Теоретичний зміст предметної області:</i> система, педагогічних знань, базових категорій і понять, закономірностей, механізмів, методологічних підходів, пояснювальних принципів науково-прикладних завдань. Поняття історичне явище, історичний процес, сучасні освітні технології, методика викладання історії та правознавства, галузі права, теорія держави і права.</p> <p><i>Методи, методики та технології:</i> методи теоретичного та емпіричного дослідження, спеціальні історичні методи, методи аналізу даних, тощо.</p> <p><i>Інструменти та обладнання:</i> історичні карти та атласи, комп'ютерна техніка, сучасні інформаційні та комунікаційні технології; бібліотечні ресурси та технології, зокрема електронні; мультимедійне обладнання; програми статистичної обробки даних та їх візуалізації.</p>
Орієнтація освітньо-професійної програми	Освітньо-професійна програма. Фундаментальна та базова підготовка у галузі освіти.
Основний фокус освітньо-професійної програми та спеціалізації	Вища освіта за спеціальністю 014.03 Середня освіта (Історія та громадянська освіта). Ключові слова: історія, громадянська освіта, педагогіка, правознавство, методика викладання історії та правознавства, законодавство України, галузі права, теорія права, поняття про державу, державний лад, археологічні культури, історичні процеси та явища, історіографія та джерелознавство.
Особливості програми	Освітньо-професійна програма підготовки бакалавра має прикладний характер; структура програми передбачає динамічне, інтегративне та інтерактивне навчання. Програма пропонує комплексний підхід до здійснення діяльності в сфері освіти та реалізує це через навчання та практичну підготовку. Дисципліни та модулі, включені в програму, орієнтовані на актуальні напрями, в рамках яких можлива подальша професійна та наукова кар'єра здобувача.
4 - Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Освітня кваліфікація: бакалавр освіти. Вчитель історії та правознавства Бакалавр освіти: Історія (за освітньо-професійною програмою «Історія, правознавство») може займати посаду педагогічного працівника – вчителя історії та громадянської освіти, правознавства закладу середньої ланки освіти, спеціаліста в державних і приватних установах і підприємствах: види економічної діяльності (за КВЕД009:2010): Загальна середня освіта, код КВЕД-85.31; Професійно-технічна освіта, код КВЕД- 85.32; Професійні види робіт (за ДК 003:2010); Вчитель середнього навчально-виховного закладу, код КП - 2320, 25157; Професіонал в галузі методів навчання, код КП - 2351.2 (методист, освіта); КП - 340 – лаборант (освіта); Педагог-організатор, код КП-2359.2; КП - 2443.2 – історик, історик (економіка), історик (політика), історик (суспільні відносини), консультант з питань історії. Бакалавр освіти (Історія та громадянська освіта) може працювати у науково-дослідних сферах: згідно 2431.2 – архівіст; 2431.2 – експерт з комплектування музейного та виставкового фонду та зберігач експонатів і фондів; 2442.2 – археолог, етнолог; може працювати в організаційно-управлінських галузях (технічний фахівець у галузі управління); в органах державної влади і місцевого самоврядування (секретарем адміністративних органів, інспектором з контролю виконання доручень); в аналітично-інформаційних інституціях; у друкованих та електронних засобах масової інформації; PR - технологія; у соціальних і культурних закладах, громадських організаціях, партіях тощо.

<p>Подальше навчання</p>	<p>Подальше навчання на другому (магістерському) рівні вищої освіти дозволить випускникам працювати у профільній школі, у фахових вищих та передвищих закладах освіти і займати посади:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Вчитель історії та громадянської освіти, правознавства 2. Викладач історії та громадянської освіти, правознавства 3. Заступник директора 4. Директор середнього навчального закладу 5. Фахівець відділу освіти у місцевих органах влади
<p>5 - Викладання та оцінювання</p>	
<p>Викладання та навчання</p>	<p>Студентоцентроване, проблемно-орієнтоване навчання, самонавчання із застосуванням інформаційно-комунікативних технологій, творчих підходів до навчання, креативності освіти, творчих лабораторій. Проведення лекційних, практичних занять, розв'язання ситуаційних вправ і проблемних завдань, робота в малих групах, у формі індивідуальних занять, студентських наукових конференцій, виконання індивідуально-самостійних завдань, виконання курсових робіт, проходження навчальної етнографічної / музейної практики, пропедевтичної практики з педагогіки та психології, пропедевтичної практики з історії та громадянської освіти, правознавства, виробничої практики у школі, навчально-правової практики, складання державного іспиту з історії та громадянської освіти, правознавства. Заняття проводяться із застосуванням комп'ютерної та мультимедійної техніки (комп'ютерні класи, аудиторії з цифровими проекторами). Застосування засобів інформаційно-комунікаційних технологій (Zoom, Google, Moodle, E-mail, Viber) при дистанційній формі навчання.</p>
<p>Оцінювання</p>	<p>Види контролю: тестовий поточний, підсумковий. Форми контролю: тестування знань, оцінювання усних відповідей, модульні контрольні роботи, експрес-опитування, презентації індивідуальних та групових завдань, захист рефератів, есе, творчих і курсових робіт, захист звітів з етнографічної/музейної практики, пропедевтичної практики з педагогіки та психології, пропедевтичної практики з історії та громадянської освіти, правознавства, виробничої практики у школі, навчально-правової практики, складання державного іспиту з історії та громадянської освіти, правознавства. Оцінювання навчальних досягнень здійснюється в умовах кредитно-модульної організації навчального процесу за 100 бальною шкалою, шкалою ЕКТС (ECTS), національною 4-х бальною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») і вербальною («зараховано», «незараховано») системами.</p>
<p>6 - Програмні компетентності</p>	
<p>Інтегральна компетентність (ІК)</p>	<p>Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сферах історії та громадянської освіти, правознавства, що передбачають застосування основних теорій та методів, які є базовими як для історії та громадянської освіти, так і для правознавства та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов.</p>
<p>Загальні компетентності (ЗК)</p>	<p>ЗК01. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів). ЗК02. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності ЗК03. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій ЗК04. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями ЗК05. Здатність бути критичним і самокритичним ЗК06. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК07. Здатність генерувати нові ідеї (креативність) ЗК08. Навички міжособистісної взаємодії ЗК09. Здатність працювати в команді ЗК10. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність</p>

	<p>його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні</p> <p>ЗК11. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p>
<p>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)</p>	<p>СК1. Здатність формувати в учнів предметні компетентності з історії та громадянської освіти, правознавства</p> <p>СК2. Здатність застосовувати сучасні методи й освітні технології навчання при викладанні історії та громадянської освіти, правознавства</p> <p>СК3. Здатність аналізувати особливості сприйняття та засвоєння учнями навчальної інформації з метою прогнозу ефективності та корекції навчально-виховного процесу з історії та громадянської освіти, правознавства.</p> <p>СК4. Здатність до критичного аналізу й оцінки історичних джерел, виявлення тенденційної інформації та пояснення необ'єктивності; самостійної інтерпретації змісту історичних джерел та відображених історичних фактів, подій, явищ;</p> <p>СК5. Здатність використовувати історичні та географічні карти як джерело знань про геополітичні інтереси країн у конкретно-історичний період; аналізувати карту як джерело інформації про основні тенденції розвитку міжнародних відносин та місця в них України</p> <p>СК6. Здатність володіти категоріально-понятійним апаратом та хронологією історичної науки, а також категоріально-понятійним апаратом з основ теорії права та державних інститутів</p> <p>СК7. Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації</p> <p>СК8. Здатність розкривати загальну структуру історичної науки на основі взаємозв'язку основних історичних процесів та постатей.</p> <p>СК9. Здатність характеризувати досягнення історичної науки та сучасний стан історичних інституцій, їх ролі у суспільному житті.</p> <p>СК10. Здатність дотримуватися норм професійної етики</p> <p>СК11. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.</p> <p>СК12. Здатність чітко і логічно відтворювати базові історичні знання, оцінювати нові відомості, факти, події та інтерпретації в контексті формування в учнів цілісної історичної картини світу.</p> <p>СК13. Здатність застосовувати основні етапи історичного процесу навчання історії для планування та організації освітньо-виховного процесу при вивченні історії та громадянської освіти.</p> <p>СК14. Здатність здійснювати об'єктивний контроль та оцінювання рівня навчальних досягнень учнів з історії та громадянської освіти, правознавства.</p>
<p>7 - Програмні результати навчання</p>	

<p>Програмні результати навчання (ПР)</p>	<p>ПР1. Знає історичну термінологію та наукову періодизацію історичних процесів.</p> <p>ПР2. Знає про сучасні досягнення фундаментальних наук в обсязі необхідному для здійснення професійної діяльності; розуміє сучасні наукові категорії, концепції, онтологічні та аксіологічні аспекти філософії освіти; оперує концептуальним апаратом і основними загальнонауковими методами дослідження; розуміє закони, умови, тенденції та особливості розвитку суспільства, освіти.</p> <p>ПР3. Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т.ч. з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань.</p> <p>ПР4. Знає основи теорії права та державних інститутів</p> <p>ПР5. Знає зміст правових інститутів таких фундаментальних галузей права як: конституційне право, адміністративне право, цивільне право, трудове право, кримінальне право, сімейне прав.</p> <p>ПР6. Знає методи формування історичних та правових понять і закономірностей та розуміє взаємозв'язок між ними.</p> <p>ПР7. Знає сучасні теоретичні та практичні основи навчання історії та громадянської освіти, основ правознавства в основній (базовій) середній школі.</p> <p>ПР8. Презентувати результати власних досліджень усно / письмово для фахівців і нефахівців.</p> <p>ПР9. Знає норми, критерії оцінювання знань, умінь учнів та отримання від них зворотного зв'язку.</p> <p>ПР10. Знає сучасні інтерактивні методи навчання учнів; форми організації навчання та специфіку застосування новітніх освітніх технологій в основній (базовій) середній школі.</p> <p>ПР11. Уміє самостійно проводити уроки, вибирати та застосовувати продуктивні технології, методи, прийоми, форми та засоби навчання.</p> <p>ПР12. Спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово; використовує знання іноземної мови в професійній діяльності.</p> <p>ПР13. Знає принципи проведення психолого-педагогічної діагностики; розуміє як здійснювати індивідуальну роботу на основі результатів педагогічної діагностики, виявляти особистісні особливості школярів, визначати і враховувати емоційний стан людини, грамотно вибудовувати взаємовідносини з колегами, учнями, батьками.</p> <p>ПР14. Розуміє особливості сучасної наукової історичної картини світу, їх основні проблеми та суперечності; знає основні напрямки та тенденції сучасного історичного дискурсу, його зв'язки з попередньою інтелектуальною історією.</p> <p>ПР15. Розуміє сенс історії, її пізнавальні та культурні можливості, історичну роль.</p> <p>ПР16. Уміє інтегрувати знання, які отримані в процесі вивчення різних дисциплін в єдиний комплекс суспільствознавчих дисциплін, відповідно до вимог Державного стандарту середньої освіти.</p> <p>ПР17. Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності.</p> <p>ПР18. Здатний до ведення науково-методичної роботи, дослідно-експериментальних форм педагогічної діяльності.</p>
<p>8 - Ресурсне забезпечення реалізації програми</p>	
<p>Кадрове забезпечення</p>	<p>До реалізації програми долучаються науково-педагогічні працівники, які мають підтверджений рівень наукової та професійної кваліфікації. В процесі організації навчального процесу залучаються професіонали з досвідом практичної роботи за фахом.</p>
<p>Матеріально-технічне забезпечення</p>	<p>Наявність об'єктів навчального призначення: навчальні корпуси; предметні аудиторії; спеціалізовані лабораторії; комп'ютерні та мультимедійні аудиторії; точки бездротового доступу до мережі Інтернет; мультимедійне обладнання. Наявність об'єктів соціально-побутової призначення: гуртожитки; актові і спортивні зали, спортивні майданчики; стадіон; тренажерна зала; пункти харчування; медичний пункт.</p>

Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Фонд бібліотеки Державного університету економіки і технологій, до складу якого входять навчальні, наукові, науково-популярні, періодичні, довідкові, інформаційно-бібліографічні видання українською та іноземними мовами (на традиційних та електронних носіях інформації); робочі програми навчальних дисциплін; навчально-методичні комплекси з дисциплін; методичні рекомендації для написання курсової роботи; доступ до освітнього порталу MOODLE. Згідно з Наказом МОН України №1213 від 06.11.2018 р. Державному університету економіки та технологій надано доступ до міжнародних наукових баз даних Scopus та Web of Science за кошти державного бюджету за 8 IP-адресами
9 - Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Може здійснюватися на основі двосторонніх договорів між Державним університетом економіки і технологій та закладами вищої освіти України.
Міжнародна кредитна мобільність	Може здійснюватися у рамках програми ЄС Еразмус+ на основі двосторонніх договорів між Державним університетом економіки і технологій та навчальними закладами країн-партнерів.
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Навчання іноземних здобувачів вищої освіти не проводиться

2. Перелік компонент освітньої програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонент

Код н/д	Компоненти освітньо-професійної програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
I. Обов'язкові компоненти ОП			
1.1. Цикл загальної підготовки			
ОК 1.	Філософія	4	іспит
ОК 2.	Громадянська освіта та виховання: теорія та методика	3	залік
ОК 3.	Педагогіка	4	іспит
ОК 4.	Психологія	3	іспит
ОК 5.	Іноземна мова	7	залік, іспит
ОК 6.	Іноземна мова за професійним спрямуванням	20	залік; іспит; залік; залік; іспит
ОК 7.	Українська мова за професійним спрямуванням	3	залік
ОК 8.	Політологія	3	залік
ОК 9.	Основи психолого-педагогічної майстерності	4	іспит
ОК 10.	Безпека життєдіяльності та основи охорони праці	3	залік
1.2. Цикл професійної підготовки			
ОК 11.	Вступ до історії	3	залік
ОК 12.	Історія стародавнього світу	5	іспит
ОК 13.	Історіографія історії України	3	залік
ОК 14.	Спеціальні історичні дисципліни	3	залік
ОК 15.	Археологія України	3	іспит
ОК 16.	Історія України	19	іспит, іспит, залік, іспит, іспит
ОК 17.	Історія середніх віків	4	іспит
ОК 18.	Нова історія Європи і Америки	4	іспит
ОК 19.	Нова історія Азії й Африки	4	іспит
ОК 20.	Новітня історія Європи і Америки	5	іспит
ОК 21.	Новітня історія Азії й Африки	4	іспит
ОК 22.	Методика викладання історії та громадянської освіти, правознавства	4,5	іспит
ОК 23.	Міжнародні відносини та світова політика	4	іспит

ОК 24.	Теорія держави і права	4	іспит
ОК 25.	Конституційне право	3	залік
ОК 26.	Сімейне право	3	залік
ОК 27.	Адміністративне право	4	залік
ОК 28.	Цивільне право	4	іспит
ОК 29.	Кримінальне право	4	іспит
ОК 30.	Курсова робота з історії України	3	залік
ОК 31.	Курсова робота з методики викладання історії та правознавства	1,5	залік
ОК 32.	Загальна етнографія та етнологія	4	іспит
Загальний обсяг обов'язкових компонент:		178 (150+28 практики) кредитів	
II. Вибіркові компоненти ОП здобувачі вищої освіти обирають по 2 компонента з Базисних вибіркових компонентів, затверджених Вченою радою Університету, з 1 по 8 семестр			
Цикл загальної підготовки			
ВК 1.	За вибором здобувача	4	залік
ВК 2.	За вибором здобувача	4	залік
ВК 3.	За вибором здобувача	4	залік
ВК 4.	За вибором здобувача	4	залік
Цикл професійної підготовки			
ВК 5.	За вибором здобувача	4	залік
ВК 6.	За вибором здобувача	4	залік
ВК 7.	За вибором здобувача	4	залік
ВК 8.	За вибором здобувача	4	залік
ВК 9.	За вибором здобувача	4	залік
ВК 10.	За вибором здобувача	4	залік
ВК 11.	За вибором здобувача	4	залік
ВК 12.	За вибором здобувача	4	залік
ВК 13.	За вибором здобувача	3	залік
ВК 14.	За вибором здобувача	3	залік
ВК 15.	За вибором здобувача	4	залік
ВК 16.	За вибором здобувача	4	залік
Загальний обсяг вибіркових компонент:		62 кредити (1860 годин)	
III. Практична підготовка			
ОК 33.	Етнографічна практика	3	Залік
ОК 34.	Професійна практика з педагогіки та психології	3	залік
ОК 35.	Професійна практика з історії та правознавства	3	залік
ОК 36.	Виробнича практика у школі	9	залік
ОК 37.	Навчальна правова практика	4	залік
ОК 38.	Оглядові лекції до комплексного кваліфікаційного іспиту з історії та правознавства	3	
IV. Атестація			
ОК 39.	Комплексний кваліфікаційний іспит з історії та правознавства	3	Комплексний кваліфікаційний іспит (згідно Стандарту)
Загальний обсяг практичної підготовки:		28	840 годин
Загальний обсяг вибіркових компонент		62	1860 годин
Загальний обсяг обов'язкових компонент		178 (150+28)	5340 годин
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		240	7200 годин

2.2. Структурно-логічна схема освітньо-професійної програми

Освітню програму «Середня освіта (Історія, правознавство)» підготовки здобувачів вищої освіти за предметною спеціальністю 014.03 Середня освіта (Історія та громадянська освіта) складено у відповідності до Проекту Стандарту вищої освіти (затвердженого рішенням Вченої ради ДУЕТ від 23.12.2021 р., протокол № 7) для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 01 Освіта/Педагогіка; Наказу МОН України від 04.03.2024 р. № 260 (про предметну спеціальність 014.03 Середня освіта (Історія та громадянська освіта)).

Обсяг освітньої програми бакалавра становить за умови наявності повної загальної середньої освіти – 240 кредитів ЄКТС (3 роки 10 місяців). Освітня програма включає:

- нормативну компоненту бакалаврського рівня підготовки обсягом 178 кредитів ЄКТС, яка включає цикл загальної підготовки обсягом 54 кредити ЄКТС та цикл професійної підготовки обсягом 96 кредитів ЄКТС, циклу практичної підготовки, яка становить 28 кредитів ЄКТС;

- варіативну компоненту навчального плану загальним обсягом 62 кредити ЄКТС, яка складається з дисциплін загальної підготовки і становить 16 кредитів ЄКТС, циклу професійної підготовки, яка становить 46 кредитів ЄКТС.

Освітня програма побудована із врахуванням основних елементів підготовки вчителя історії та правознавства, а саме – історичної, правової та практичної складових. Зазначені елементи присутні як в циклі загальної, так і в циклі професійної підготовки, вибудовані за принципом логічного розгортання та взаємозв'язку між дисциплінами.

Історична підготовка передбачає послідовне вивчення підходів, методів, умов та особливостей розвитку людського суспільства на різних стадіях. Для цього включений цикл дисциплін світової історії від виникнення перших людських істот до сучасних форм суспільних відносин (Історія Стародавнього Сходу, історія Середніх віків, Нова та новітня історія країн Європи, Америки, Азії та Африки). Також історична підготовка передбачає ґрунтовне вивчення історії України, Громадянської освіти в межах відповідних курсів та спецкурсів з різних актуальних питань вітчизняної історії та громадянської освіти.

Правова підготовка передбачає послідовне вивчення дисциплін з різних галузей права, зокрема, конституційне, сімейне, адміністративне, цивільне тощо. Знання і розуміння ретроспективи формування правових та державних інститутів. Знання і розуміння міжнародних стандартів прав людини, положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практики Європейського суду з прав людини.

Практична складова підготовки вчителя історії та громадянської освіти, правознавства передбачає проходження етнографічної практики, пропедевтичної практики з педагогіки, психології, історії та громадянської освіти, правознавства, виробничої практики у школі та навчальної правової практики.

Державний університет економіки і технологій на підставі освітньої програми за предметною спеціальністю 014.03 Середня освіта (Історія та громадянська освіта) розробляє навчальний план, який визначає:

1. Перелік та обсяг навчальних дисциплін у кредитах ЄКТС;
2. Послідовність вивчення дисциплін;
3. Форми проведення навчальних занять та їх обсяг; графік освітнього процесу;
4. Форми поточного та підсумкового контролю.

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА «Середня освіта (Історія, правознавство)», 240 кредитів

Обов'язкові компоненти – 178 кредитів

Вибіркові компоненти - 62 кредитів

1 семестр – 30 кредитів

Обов'язкові компоненти, 22 кредити

Іноземна мова (3 кр), залік
Педагогіка (4 кр), іспит
Вступ до історії (3 кр), залік
Історія стародавнього світу (5 кр), іспит
Теорія держави і права (4 кр), іспит
Спеціальні історичні дисципліни (3 кредити), залік

Вибіркові компоненти, 8 кредитів

**ВК 1, 4 кр.
ВК 2, 4 кр.**

2 семестр -30 кредитів

Обов'язкові компоненти, 22 кредити

Іноземна мова (4 кр), іспит; Психологія (3 кр), іспит;
Українська мова за професійним спрямуванням (3 кр), залік; Археологія України (3 кр), іспит; Історіографія історії України (3 кр), залік; Конституційне право (3 кр), залік; Безпека життєдіяльності та основи охорони праці (3 кр), залік

Вибіркові компоненти, 8 кредитів

**ВК 3, 4 кр.
ВК 4, 4 кр.**

3 семестр -30 кредитів

Обов'язкові компоненти, 22 кредити

Філософія (4 кр), іспит
Історія середніх віків (4 кр), іспит; Іноземна мова за профільним спрямуванням (4 кр), залік; Сімейне право (3 кр), залік
Політологія (3 кр), залік; Основи психолого-педагогічної майстерності (4 кр), іспит

Вибіркові компоненти, 8 кредитів

**ВК 5, 4 кр.
ВК 6, 4 кр.**

4 семестр –30 кредитів

Обов'язкові компоненти, 22 кредити

Історія України (4 кр), іспит
Загальна етнографія та етнологія (4 кр), іспит
Етнографічна практика (3 кр), залік
Громадянська освіта та виховання: теорія та методика (3 кр), залік
Адміністративне право (4 кр), залік
Іноземна мова за профільним спрямуванням (4 кр), іспит

Вибіркові компоненти, 8 кредитів

**ВК 7, 4 кр.
ВК 8, 4 кр.**

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА «Середня освіта (Історія, правознавство)», 240 кредитів

Обов'язкові компоненти – 178 кредитів

Вибіркові компоненти - 62 кредити

5 семестр – 30 кредитів

Обов'язкові компоненти, 22 кредити

Нова історія Європи і Америки (4 кр), іспит
Історія України (4 кр), іспит
Курсова робота з історії України (3 кр), залік
Цивільне право (4 кр), іспит
Пропедевтична практика з педагогіки та психології (3 кр), залік
Іноземна мова за профільним спрямуванням (4 кр), залік

Вибіркові компоненти, 8 кредитів

ВК 9, 4 кр.
ВК 10, 4 кр.

6 семестр -30 кредитів

Обов'язкові компоненти, 22 кредити

Історія України (3 кр), залік; Нова історія Азії й Африки (4 кр), іспит; Кримінальне право (4 кр), іспит; Методика викладання історії та правознавства (4,5 кр), іспит; Курсова робота з методики викладання історії та правознавства (1,5 кр), залік; Пропедевтична практика з історії та правознавства (3 кр), залік; Іноземна мова за профільним спрямуванням (2 кр), залік

Вибіркові, 8 кредитів

ВК 11, 4 кр.
ВК 12, 4 кр.

7 семестр -30 кредитів

Обов'язкові компоненти, 24 кредити

Новітня історія Європи і Америки (5 кр), іспит
Історія України (4 кр), іспит
Виробнича практика у школі (9 кр), залік
Іноземна мова за профільним спрямуванням (6 кр), іспит

Вибіркові компоненти, 6 кредитів

ВК 13, 3 кр.
ВК 14, 3 кр.

8 семестр –30 кредитів

Обов'язкові компоненти, 19 кредитів

Міжнародні відносини та світова політика (4 кр), іспит
Навчальна правова практика (4 кр), залік
Новітня історія Азії й Африки (4 кр), іспит
Історія України (4 кр), іспит
Оглядові лекції до комплексного кваліфікаційного іспиту з історії та правознавства (3 кр)

Вибіркові компоненти, 8 кредитів

ВК 15, 4 кр.
ВК 16, 4 кр.

Комплексний кваліфікаційний іспит з історії та правознавства, 3 кредити

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація здобувачів вищої освіти за ОПП «Середня освіта (Історія, правознавство)» за предметною спеціальністю 014.03 Середня освіта (Історія та громадянська освіта) здійснюється у формі комплексного кваліфікаційного іспиту з історії та правознавства.

Атестація здійснюється Комісією з атестації здобувачів вищої освіти, до складу якої можуть включатися представники роботодавців та їх об'єднань. Атестація здійснюється відкрито і гласно.

Атестація завершується видачею документа державного зразка про присудження рівня вищої освіти – першого (бакалаврського) рівня з присвоєнням кваліфікації: **бакалавр освіти. Вчитель історії та правознавства.**

1. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньо-професійної програми

№ компоненти	ЗК 1	ЗК 2	ЗК 3	ЗК 4	ЗК 5	ЗК 6	ЗК 7	ЗК 8	ЗК 9	ЗК 10	ЗК 11	СК 1	СК 2	СК 3	СК 4	СК 5	СК 6	СК 7	СК 8	СК 9	СК 10	СК 11	СК 12	СК 13	СК 14	
I. Обов'язкові компоненти ОП																										
Цикл загальної підготовки																										
ОК 1	+					+		+	+		+				+		+	+			+					
ОК 2			+	+			+									+		+	+							
ОК 3	+	+	+	+				+	+			+	+	+					+		+	+		+	+	
ОК 4		+			+		+	+	+					+							+	+				
ОК 5			+	+	+				+							+					+	+				
ОК 6			+	+	+				+							+					+	+				
ОК 7		+		+				+	+		+	+			+				+				+			
ОК 8	+			+	+		+			+						+			+							
ОК 9	+				+	+		+	+				+	+							+	+				+
ОК 10	+						+	+	+		+							+			+	+				
Цикл професійної підготовки																										
ОК 11		+	+	+	+						+		+		+	+	+		+	+		+	+	+		
ОК 12	+	+	+			+					+			+		+	+	+					+	+	+	
ОК 13		+	+	+		+					+	+			+		+	+	+	+				+		
ОК 14		+	+	+	+		+					+	+		+	+	+			+			+			
ОК 15		+	+			+		+	+		+				+	+	+	+	+		+		+			
ОК 16	+	+	+	+	+	+				+	+	+	+	+	+	+	+		+			+	+	+	+	
ОК 17	+	+		+		+					+	+	+	+		+	+	+	+			+	+	+	+	
ОК 18	+	+		+		+				+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+		+	+	+	
ОК 19	+	+	+	+		+						+	+	+	+	+	+	+	+		+		+	+	+	
ОК 20	+	+	+	+		+				+	+	+	+	+	+	+		+	+			+	+	+	+	

№ КОМПОНЕНТИ	ЗК 1	ЗК 2	ЗК 3	ЗК 4	ЗК 5	ЗК 6	ЗК 7	ЗК 8	ЗК 9	ЗК 10	ЗК 11	СК 1	СК 2	СК 3	СК 4	СК 5	СК 6	СК 7	СК 8	СК 9	СК 10	СК 11	СК 12	СК 13	СК 14		
ОК 21	+	+		+		+					+	+	+	+	+	+		+	+			+	+	+	+		
ОК 22	+	+	+	+	+		+	+	+		+	+	+	+		+					+			+	+		
ОК 23	+	+	+	+	+	+		+	+	+		+	+	+										+	+		
ОК 24		+		+		+				+	+	+	+	+	+		+	+							+		
ОК 25	+	+		+		+				+	+	+	+	+				+				+			+		
ОК 26	+	+		+	+	+				+	+	+	+	+				+				+			+		
ОК 27	+	+		+	+	+	+			+		+	+	+								+	+		+		
ОК 28	+	+		+	+	+	+			+		+	+	+				+				+	+		+		
ОК 29	+	+		+	+	+	+			+		+	+	+				+				+	+		+		
ОК 30		+	+	+	+	+	+				+				+	+	+	+	+	+							
ОК 31		+	+	+	+	+	+				+	+	+	+			+	+				+	+	+	+		
ОК 32	+		+	+							+	+			+	+	+		+	+			+	+	+		
Цикл практичної підготовки																											
ОК 33		+		+		+		+	+						+	+	+	+					+				
ОК 34	+	+	+				+	+	+			+	+	+					+	+	+		+	+	+		
ОК 35	+	+	+				+	+	+	+	+	+	+	+					+	+	+	+	+	+	+	+	
ОК 36	+	+	+				+	+	+	+	+	+	+	+					+	+	+	+	+	+	+	+	
ОК 37		+	+	+				+	+	+		+	+	+												+	
ОК 38		+		+		+				+	+				+	+	+		+	+			+	+	+		
ОК 39		+		+		+				+	+				+	+	+		+	+							

2. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПР) відповідними компонентами освітньо-професійної програми

№ компоненти	ПР 1	ПР 2	ПР 3	ПР 4	ПР 5	ПР 6	ПР 7	ПР 8	ПР 9	ПР 10	ПР 11	ПР 12	ПР 13	ПР 14	ПР 15	ПР 16	ПР 17	ПР 18
I. Обов'язкові компоненти ОП																		
Цикл загальної підготовки																		
ОК 1		+				+									+		+	+
ОК 2			+			+	+					+		+	+			
ОК 3							+		+	+			+			+	+	
ОК 4								+	+				+				+	
ОК 5								+				+						+
ОК 6								+				+						+
ОК 7								+	+			+						+
ОК 8		+	+	+													+	
ОК 9							+	+	+	+	+							
ОК 10												+	+				+	
Цикл професійної підготовки																		
ОК 11	+	+	+											+	+			+
ОК 12	+	+	+			+								+	+			
ОК 13	+		+			+								+	+	+		+
ОК 14	+	+	+											+	+			+
ОК 15	+		+			+		+						+	+	+		
ОК 16	+	+	+			+						+		+	+		+	
ОК 17	+	+	+			+								+	+			+
ОК 18	+	+	+	+		+						+		+	+			
ОК 19	+	+	+			+						+		+	+	+		

№ компоненти	ПР 1	ПР 2	ПР 3	ПР 4	ПР 5	ПР 6	ПР 7	ПР 8	ПР 9	ПР 10	ПР 11	ПР 12	ПР 13	ПР 14	ПР 15	ПР 16	ПР 17	ПР 18
ОК 20	+	+	+	+		+						+		+	+	+		
ОК 21	+	+	+			+						+		+	+	+		
ОК 22							+	+	+	+		+	+				+	+
ОК 23				+	+		+	+	+	+		+	+				+	+
ОК 24			+	+	+				+							+	+	
ОК 25			+	+	+				+			+				+	+	+
ОК 26			+	+	+				+			+				+	+	+
ОК 27			+	+	+				+			+				+	+	+
ОК 28			+	+	+				+			+				+	+	+
ОК 29			+	+	+				+			+				+	+	+
ОК 30	+	+	+					+						+	+	+		+
ОК 31		+	+			+		+	+	+			+					+
ОК 32	+	+	+											+	+	+		
Цикл практичної підготовки																		
ОК 33	+	+				+	+	+		+	+			+			+	
ОК 34							+	+	+	+	+	+	+				+	
ОК 35	+			+	+	+	+	+	+	+	+	+	+				+	
ОК 36	+			+	+	+	+	+	+	+	+	+	+				+	
ОК 37				+	+	+	+	+	+	+	+	+					+	
ОК 38	+	+	+	+	+							+		+	+			
ОК 39	+	+	+	+	+							+		+	+			

6. Пояснювальна записка

Матриця відповідності визначених Стандартом компетентностей / результатів навчання дескрипторам НРК

(бакалавр – 6-го рівня НРК)

Класифікація компетентностей (результатів навчання) за НРК	Знання Зн1 Всебічні спеціалізовані емпіричні та теоретичні знання у сфері навчання та/або професійної діяльності, усвідомлення меж цих знань	Уміння/навички Ум1 широкий спектр когнітивних та практичних умінь/навичок, необхідних для розв'язання складних задач у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання Ум2 знаходження творчих рішень або відповідей на чітко визначені конкретні та абстрактні проблеми на основі ідентифікації та застосування даних Ум 3 планування, аналіз, контроль та оцінювання власної роботи та роботи інших осіб у спеціалізованому контексті	Комунікація К1 взаємодія з колегами, керівниками та клієнтами у питаннях, що стосуються розуміння, навичок та діяльності у професійній сфері та/або у сфері навчання К2 донесення до широкого кола осіб (колеги, керівники, клієнти) власного розуміння, знань, суджень, досвіду, зокрема у сфері професійної діяльності	Відповідальність та автономія АВ1 організація та нагляд (управління) в контекстах професійної діяльності або навчання в умовах непередбачуваних змін АВ2 покращення результатів власної діяльності і роботи інших АВ3 здатність продовжувати навчання з деяким ступенем автономії
Загальні компетентності				
ЗК 1		Ум1	К1	АВ2
ЗК 2	Зн1		К2	АВ2
ЗК 3	Зн1		К2	
ЗК 4		Ум1	К1	АВ3
ЗК 5	Зн1	Ум1		АВ1
ЗК 6	Зн1			
ЗК 7		Ум2		АВ2
ЗК 8		Ум1	К1	АВ2
ЗК 9		Ум1	К1	АВ1
ЗК 10	Зн1		К2	АВ3
ЗК 11	Зн1			АВ3
Спеціальні (фахові) компетентності				
Ск 1	Зн1	Ум1	К1	АВ1
Ск 2		Ум2	К2	АВ2
Ск 3		Ум1	К1	АВ2
Ск 4	Зн1			
Ск 5	Зн1			
Ск 6	Зн1			

Ск 7		Ум1		
Ск 8				
Ск 9	Зн1	Ум1		
Ск 10			К1	АВ2
СК 11		Ум3	К2	АВ2
СК 12	Зн1	Ум2	К1	АВ2
СК 13	Зн1	Ум2	К2	АВ1
Ск 14		Ум3	К2	АВ2

Керівник проектної групи,
гарант

Марина ВОЛІКОВА, кандидатка педагогічних наук,
доцентка, доцентка кафедри соціально-гуманітарних наук

Члени проектної групи:

Валентина ШАЙКАН, докторка історичних наук, професорка,
професорка кафедри соціально-гуманітарних наук,
в.о. зав кафедри соціально-гуманітарних наук

Наталія ШЕЛУДЯКОВА, кандидатка історичних наук, доцентка,
доцентка кафедри міжнародної економіки